

ଉଦ୍ଭିଦରେ ପଟାସିଅମ୍ କି ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ?

ପଟାସିଅମ୍ ଉଦ୍ଭିଦ ପାଇଁ ଏକ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଖାଦ୍ୟସାର । ଏହା ତେର ବୃଦ୍ଧି କରିବା ସହିତ ଗଛକୁ ହୃଷ୍ଟପୁଷ୍ଟ କରେ, ଗଛକୁ ଜଳିଯିବାରୁ ରକ୍ଷା କରେ ଏବଂ ରୋଗପୋକ ପ୍ରତିରୋଧୀ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ । ଗଛ ଓ ମାଟିରେ ପଟାସିଅମ୍ ଚଳମାନ ଅଟେ ।

ଧାନ ଫସଲରେ କାର୍ବିକ ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ ?

ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ ଧାନ ଚାଷ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯବକ୍ଷାର ପରେ ପଟାସିଅମ୍ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଖାଦ୍ୟସାର ଅଟେ । ଜଳସେଚିତ ଜମିରେ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଧାନ ଫସଲରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣର ପଟାସିଅମ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ପଟାସିଅମ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗରୁ ଅଧିକ ସୁଫଳ ପାଇବା ଏବଂ ସୁସ୍ଥସବଳ ଉତ୍ପାଦନକ୍ଷମ ଫସଲ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟସାରକୁ ସୁଷମ ପରିମାଣରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦରକାର ।

ପଟାସିଅମ୍ ଅଭାବଦ୍ୱାରା ପତୁ

କିପରି ପଟାସିଅମ୍ ପରିଚାଳନା କରାଯିବ ?

- **ପଟାସିଅମ୍ ଅଭାବ ଜନିତ ଲକ୍ଷଣ:** ରୁଗୁଡ଼ିଆ ଗାଡ଼ ସବୁଜ ରଙ୍ଗର ଗଛ, ହଳଦିଆ ବାବାମା ରଙ୍ଗର ପତ୍ରଧାର ଏବଂ/ କିମ୍ବା ବୁଡ଼ାପତ୍ରର ଅଗ୍ରଭାଗ ଓ ଧାର ଶୁଖିଯିବା ଆଦି ପଟାସିଅମ୍ ଅଭାବ ଜନିତ ଲକ୍ଷଣ ଅଟେ । ପତ୍ରର ଲକ୍ଷଣ ତୁଙ୍ଗା ରୋଗ ଜନିତ ଲକ୍ଷଣ ପରି ଦେଖାଯାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ତୁଙ୍ଗା ରୋଗ କିଆରୀରେ ଠାଏ ଠାଏ ଦେଖାଯାଏ (ସମଗ୍ର କିଆରୀରେ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ) ଏବଂ ପତ୍ର ଅଧିକ ହଳଦିଆ ଓ ନାରଙ୍ଗୀ ରଙ୍ଗର ହେବା ସହିତ ଗଛ ରୁଗୁଡ଼ିଆ ଦିଶେ; ଗଛ ବଡ଼ ହେବା ପରେ ପତ୍ରରେ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଏ । ଏହାଛଡ଼ା ଅସୁସ୍ଥ ବା କଳା ତେର ହେବା; ଗଛ ସହଜରେ ଜଳିଯିବା; ଅଧିକ ଅଗାଡ଼ି ହେବା; ଧାନର ଓଜନ ହ୍ରାସ ପାଇବା ଆଦି ଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।
- **ପଟାସିଅମ୍ ଅଭାବ ଘଟିବା:** ସପନ ପଛତିରେ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଏବଂ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଯବକ୍ଷାର ଓ ଫସ୍‌ଫରସ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିବା କିଆରୀରେ ପଟାସିଅମ୍ ଅଭାବ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ବାଲିଆ ମାଟି, ଅମ୍ଳାୟୁ କିମ୍ବା ଜମିର ମାଟି, ଅବଶ୍ୟସ୍ତପ୍ତ ଖାଲଜମିର ମାଟି, ଏସିଡ୍ ସଲଫେଟ୍ ମାଟି ଏବଂ ଜୈବିକ ମାଟିରେ ପଟାସିଅମ୍ ଅଭାବ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ସୂଚନା : କେତେକ ସ୍ଥାନରେ ଜଳସେଚନ ମାଧ୍ୟମରେ ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ (ଯଥା: ଦକ୍ଷିଣ ଭିଏତନାମ) ।
- **କେତେ ପରିମାଣର ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ :** ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣରେ ଖାଦ୍ୟସାର ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲେ ପ୍ରତି ଟନ ଶାସ୍ୟ ଅମଳ ପାଇଁ ଧାନ ଫସଲ (ନଡ଼ା ଓ ଶାସ୍ୟ ପାଇଁ) ପ୍ରାୟ ୧୯ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସିଅମ୍ (୧୬ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସିଅମ୍) ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ (ଶାସ୍ୟ ପାଇଁ ୨.୨ କି.ଗ୍ରା. ଓ ନଡ଼ା ପାଇଁ ୧୬.୮ କି.ଗ୍ରା.) । ବିନା ପଟାସିଅମ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ମିଳୁଥିବା ଅମଳ (ଫସ୍‌ଫରସ୍ ଓ ପଟାସିଅମ୍ ଖାଦ୍ୟସାର ପ୍ରୟୋଗ ବିନା ଫସଲ ପ୍ଲଟ୍ ତଥ୍ୟ ଫର୍ଦ୍ ଦେଖନ୍ତୁ) ସହିତ ତୁଳନା କରି ଫସଲ ଅମଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ମାଟିରେ ରହିଥିବା ପଟାସିଅମ୍ ସାର ଆଧାରରେ ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ (ପର ପୃଷ୍ଠାରେ ସାରଣୀ ଦେଖନ୍ତୁ) ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥାଏ ।

କେତେବେଳେ ପଟାସିଅମ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ ?

ଧାନ ରୋଇବା ପୂର୍ବରୁ ଶେଷ ଥର କାଦୁଅ ହଳ କରିବାବେଳେ ସମସ୍ତ ପଟାସିଅମ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ଅଥବା ବୃଦ୍ଧିବାର ୧୦-୧୫ ଦିନ ପରେ ସମସ୍ତ ପଟାସିଅମ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦ କି.ଗ୍ରା.ରୁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବାର ଥିଲେ ମୂଳସାର ହିସାବରେ ୫୦% ପଟାସିଅମ୍ ଏବଂ ଥୋଡ଼ା ହେବାବେଳେ ୫୦% ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ହେବ । ବାଲିଆ ମାଟି ହୋଇଥିଲେ ପଟାସିଅମ୍ ଅନ୍ତତଃ ଦୁଇ ବର୍ଷରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । ଫୁଲ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରାଗଲେ ଗଛ ଜଳିଯାଏ ନାହିଁ ଓ ଗଛର ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧୀ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ପାଏ । ଅଧିକ ଅମଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିବା ବହଳିଆ ଥିବା ଫସଲରେ ଏହି ସୁଫଳ ମିଳୁଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଅମଳ ବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟକ ହୋଇ ନଥାଏ ।

କେଉଁ ଉତ୍ସରୁ ପଟାସିଅମ୍ ମିଳିଥାଏ ?

ପଟାସିଅମ୍ ମିଳିବାର ପ୍ରମୁଖ ଉତ୍ସ ହେଉଛି ମ୍ୟୁରେଟ୍ ଅଫ୍ ପଟାସିଅମ୍ । ଏଥିରେ ୫୦% ପଟାସିଅମ୍ ବା ୬୦% ପଟାସିଅମ୍ ଅକ୍ସାଇଡ୍ ସାର ପଟାସିଅମ୍ କ୍ଲୋରାଇଡ୍ (୩୦ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସିଅମ୍ ଅକ୍ସାଇଡ୍ ୫୦ କି.ଗ୍ରା. ମ୍ୟୁରେଟ୍ ଅଫ୍ ପଟାସିଅମ୍ ବା ପଟାସିଅମ୍ କ୍ଲୋରାଇଡ୍ ସହିତ ସମାନ) ଆକାରରେ ରହିଥାଏ । ଧାନ ନଡ଼ାରେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ପଟାସିଅମ୍ (ପ୍ରତି ଟନ ନଡ଼ାରେ ୧୪ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସିଅମ୍ ବା ୧୬.୮ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସିଅମ୍ ଅକ୍ସାଇଡ୍ ଥାଏ) ରହିଥାଏ । ସୂଚନା : ୧ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସିଅମ୍ ଅକ୍ସାଇଡ୍ = ୦.୮୩ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସିଅମ୍ ଏବଂ ୧ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସିଅମ୍ = ୧.୨ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସିଅମ୍ ଅକ୍ସାଇଡ୍

ଅମଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ଟନ)		୪	୫	୬	୭	୮
ମାଟିରେ ପଟାସିଅମ୍ ସ୍ଥିତି	ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇ ନଥିବା ପ୍ଲଟ୍‌ର ଅମଳ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ଟନ)	ଅନୁମୋଦିତ ପଟାସିଅମ୍ ସାର (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)				
କମ୍	୩	୩୦	୬୦	୯୦	Δ	Δ
	୪	୦	୩୫	୬୫	୯୫	Δ
ମଧ୍ୟମ	୫	-	୨୦*	୫୦*	୮୦*	୧୧୦*
	୬	-	-	୩୫*	୬୫*	୯୫*
ଅଧିକ	୭	-	-	-	୫୦*	୮୦*
	୮	-	-	-	-	୬୫*

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅମଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ବିନା ପଟାସିଅମ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ମିଳୁଥିବା ଅମଳ ଆଧାରରେ ମଧ୍ୟମ ସ୍ତରର ଅମଳ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨-୩ ଟନ) ନିମନ୍ତେ ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ

Δ ଅମଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅବାସ୍ତବ ଅଟେ

* ଯଦି ଅମଳ ପରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪-୫ ଟନ ନଡ଼ା ଜମିରେ ମିଶୁଥାଏ ବା ମାଟିରେ ଅଧିକ ପଟାସିଅମ୍ ମିଶ୍ରିତ ମାଟି ପଡ଼ୁଥାଏ ବା ବାର୍ଦ୍ଧକାଳୀନ ପରାସାରୁ ମାଟିରେ ଅଧିକ ପଟାସିଅମ୍ ଥିବା ଜଣାଯାଏ; ତେବେ ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ ପରିମାଣ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୪-୫ କି.ଗ୍ରା. ହ୍ରାସ କରାଯାଇପାରେ । ଅମଳ ପରେ ସମସ୍ତ ନଡ଼ାକୁ ଜମିରୁ ବାହାର କରାଯାଉଥିଲେ ପଟାସିଅମ୍ ପ୍ରୟୋଗ ସମାନ ପରିମାଣର ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଛତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in, Email: contact@rkbodisha.in

ଏଥିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମତାମତଗୁଡ଼ିକ ଆହୁର୍ଯ୍ୟାୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏହାର ସହଯୋଗୀ ସଂଗଠନ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, କାତାୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କର ଅଟେ । ପ୍ରସ୍ତୁତି : ନନ୍ କମର୍ସିଆଲ-ସେୟାରାଲାଇଜ୍ ୩.୦ (ଅନୁପୋର୍ଟେଡ୍)